

Hukukun Siyasallaştırılması ve Terör Suçlamalarının Kötüye Kullanımı

Hukukun Siyasallaştırılması ve Terör Suçlamalarının Kötüye Kullanımı

Bir Analiz Raporu

Türkiye'de "terör" suçlamalarının geniş ve keyfi bir şekilde kullanılması, temel insan hakları ve hukukun üstünlüğü açısından ciddi endişelere yol açmaya devam ediyor. Bu suçlamalar, bireylerin özgürlük ve güvenlik hakkı, ifade hürriyeti, örgütlenme özgürlüğü, din ve vicdan hürriyeti, adil yargılanma hakkı, masumiyet karinesi ve işkence yasağı gibi temel hakları ihlal etmeye devam ediyor.

7 Mayıs 2024 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen polis operasyonu ve sonrasında hazırlanan iddianame, bu hukuksuz uygulamaların en çarpıcı örneklerinden birini sunmaktadır. Operasyon kapsamında gözaltına alınanlar arasında yaşları 13 ile 17 arasında değişen kız çocukları da bulunmaktaydı. Savcılık tarafından hazırlanan iddianameyle çocukların günlük aktivitelerinin terör eylemi olarak gösterildiği bir hukuk garabetiyle yüz yüze gelinmiş oldu.¹

İddianamede yer alan değerlendirmelerin tamamına yakını terör suçlamasının kötüye kullanımının rehberi niteliğindedir. 'Hukukçular' ve 'avukatlar' başlığı altında yer alan değerlendirmeler de hukuksal işlemlerin nasıl kriminalize edildiğini göstermesi açısından üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir konu olmuştur.

Özellikle iktidarın mesnetsiz suçlamaları nedeniyle hukuka aykırı olarak cezaevine konulan hakim, savcı ve avukatların, cezaevinde kaldıkları süre zarfında gerçekleştirdikleri görüşmeler ve verdikleri hukuki destek ile avukatlar tarafından müvekkillerine 'hukuki ve psikolojik destek sağlama' işi 'terör faaliyeti' olarak nitelendirilmiştir.

İddianamede, bu hukukçuların, cezaevinde kaldıkları koşullarda bulunan diğer tutuklularla görüşerek onlara Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden (AİHM) davalarının lehlerine döneceğini, tahliye olduktan sonra işlerine geri

¹ https://tr.solidaritywithothers.com/files/ugd/b886b2_364139fe6535408fad8627cf4255eef4.pdf

dönebileceklerini ve yüklü tazminatlar alacaklarını söyledikleri iddia edilmiştir. Bu değerlendirmelerle, hukukçuların cezaevindeki diğer tutuklulara hukuki savunmalarına yardımcı olmak suretiyle "örgüt mensuplarını diri tutmak" amacı güttükleri öne sürülmüştür. Bu iddialar, savunma hakkını kullanma ve hukukun üstünlüğünü savunma çabalarının kriminalize edilmesi anlamına gelmektedir.

Bu rapor, söz konusu iddianameyi analiz ederek, Türkiye'de terör suçlamalarının nasıl bir baskı aracı olarak kullanıldığını, özellikle de cezaevine konulan hakim, savcı ve avukatların bu süreçte nasıl hedef alındığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Hukukçuların cezaevinde dahi mesleki görevlerini yerine getirme çabaları, yalnızca onların mesleki itibarını zedelemekle kalmamakta, aynı zamanda savunma hakkı ve adil yargılanma ilkesini de tehdit etmektedir.

Bu raporda, 7 Mayıs 2024 tarihinde yapılan polis operasyonu kapsamında oluşturulan dava dosyasının incelenmesiyle elde edilen bilgiler ışığında değerlendirilmektedir.

HUKUKÇULARIN ROLÜ VE SORUMLULUKLARI

Hukukçular, toplumda hukukun üstünlüğünü koruma, adaletin sağlanması ve bireylerin haklarının savunulması gibi kritik rolleri üstlenirler. Bu görevleri yerine getirirken, etik kurallara bağlı kalmak, adil yargılanma hakkını savunmak ve hukuk devletini korumak, hukukçuların temel sorumlulukları arasındadır.

Adil yargılanma hakkı, hukukun üstünlüğü ilkesinin en temel unsurlarından biridir. Avukatlar, bu hakkın korunması için müvekkillerini savunur, adil bir yargılama sürecinin yürütülmesini sağlar ve bu süreçte karşılaşılan hukuksuzluklara karşı mücadele ederler. Adil yargılanma hakkının en önemli ilkelerinden birisi de savunma hakkıdır ki bu hak, avukatlar tarafından etkili bir şekilde kullanılmalıdır.

Savunma hakkı, bireylerin hukuki süreçlerde kendilerini savunabilmeleri için temel bir haktır. Avukatlar, müvekkillerinin haklarını korumak, onlara hukuki danışmanlık vermek ve mahkemeler önünde savunmalarını yapmakla yükümlüdürler. Bu süreçte, müvekkillerine en iyi savunma stratejilerini

sunmak, onların haklarını en etkili şekilde savunmak avukatların temel görevidir.

Avukatlar ve genel olarak hukukçular, hukukun üstünlüğünün korunmasında önemli bir role sahiptir. Hukukun üstünlüğü, hiçbir kişi veya kurumun hukukun üzerinde olmadığını ve hukukun herkes için eşit şekilde uygulanması gerektiğini ifade eder. Hukukçular, bu ilkeyi savunarak, adaletin siyasallaştırılmasına ve hukukun araçsallaştırılmasına karşı dururlar. Bu, özellikle hukukun siyasi baskı aracı olarak kullanıldığı durumlarda daha da önem kazanır.

Hukukçular, insan haklarının savunulmasında kilit rol oynarlar. Kişilerin onurlu bir yaşam sürebilmeleri için gerekli olan temel özgürlüklerin sağlanması ve korunması için bu çok önemlidir. Hukukçular, adil yargılanma hakkı, ifade özgürlüğü, toplanma ve örgütlenme özgürlüğü gibi temel hakları savunur ve bu hakların ihlal edilmesine karşı mücadele ederler.

Hukuksuz bir şekilde cezaevinde atılan hukukçuların hem kendi savunmaları hem de diğer tutukluların haklarının korunması açısından gösterdikleri mücadele takdirle karşılanması gereken bir davranıştır. Onlar, hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak için bilgi ve deneyimlerini kullanarak cezaevinde bulunan diğer tutuklulara hukuki bilgi sağlayarak, hukuki süreçler hakkında bilgilendirme yaparak ve onların savunmalarını hazırlamalarına yardımcı olarak, bir hukukçunun göstermesi gereken davranışı sergilemişlerdir. Bu tür faaliyetlerin kriminalize edilmesi hele de terör suçlamasının delili olarak gösterilmesi savunma hakkının ihlali anlamına gelmekle birlikte hukukun kötüye kullanılması olarak değerlendirilmelidir.

İDDIANAMEDEKİ DEĞERLENDİRMELERİN ELEŞTİRİSİ

İstanbul'da 7 Mayıs 2024 tarihinde gerçekleştirilen polis operasyonu sonrası hazırlanan iddianame, içerdiği değerlendirmelerle hukuki bir metin olma vasfının özelliklerini taşımaktan uzak olduğu gibi hukuk devleti ilkelerini ve adil yargılanma hakkını ihlal eden ciddi sorunlar barındırmaktadır. İddianamede avukatlar ve hukukçular başlığı altında yapılan değerlendirmeler, hukukçuların mesleki görevlerini icra etmelerinin

kriminalize edilmesi ve terör suçlamasına dayanak yapılması çabasını açıkça ortaya koymaktadır.

İddianamenin 13. Sayfasında hukukçularla ilgili yapılan değerlendirmeler;

Hukukçular

Cezaevinde bulunan hâkim, savcı, avukatlardan oluşmaktadır.

Hukukçular; Örgüt mensuplarını diri tutmak ve itirafçılığı önlemek için, cezaevinde bulunan örgüt mensuplarını çıkınca yüklü miktarda para alacaklarına inandırmak, davaların AİHM'den döneceğini, itirafçı olup suçu kabul edenlerin tazminat alamayacaklarını söyleyerek kandırmak ve bu sayede itirafçılığı ve dağılmayı önlemek, tahliye olanların eski işlerine geri döneceklerine inandırmak, hukuki yönden nasıl savunma yapmaları gerektiğini öğretmekle görevli örgüt mensuplarıdır.

İddianamenin 14. Sayfasında avukatlarla ilgili yapılan değerlendirmeler;

Avukatlar

Örgütün cezaevlerinde bulunan tutuklu veya hükümlü mensupları arasından veya dışarıdan örgüt mensuplarının tuttuğu avukatlar arasından görevlendirilmektedirler.

Avukatların görevleri;

Haber götürüp getirmek,

Hukuki ve psikolojik destek sağlamak,

Örgüt mensuplarını tazminat alacaklarına, işlerine geri döneceklerine inandırmak,

İddianamede, cezaevinde bulunan hukukçuların, diğer tutuklulara hukuki destek sağlamaları "terör faaliyeti" olarak nitelendirilmiştir. Bu durum, hukukun temel ilkeleriyle açıkça çelişmektedir. Hukukçuların görevi, her ne koşulda olursa olsun hukuki bilgi ve desteği sağlamaktır. Savunma hakkı, adil yargılanma sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır ve bu hakkın kullanılmasının engellenmesi veya kriminalize edilmesi, hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

İddianamede, hukukçuların cezaevinde bulunan diğer tutuklulara Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) davaları hakkında bilgi vermeleri, bu kişilere hukuki stratejiler sunmaları ve davalarının sonunda tazminat alabileceklerini söylemeleri, "örgüt mensuplarını diri tutmak" olarak nitelendirilmiştir. Bu tür bir değerlendirme, hukukçuların mesleki sorumluluklarının ve savunma hakkının çarpıtılmasıdır. Bu tür faaliyetlerin terör faaliyeti olarak gösterilmesi, mesleki etik ve sorumluluklara yönelik ciddi bir saldırıdır.

Hukukçuların söylediği iddia edilen 'AİHM'den yapılan hukuksuzlukların döneceği' iddiası, yalnızca mesleki sorumluluklarını yerine getirirken ifade ettikleri bir gerçek değil, aynı zamanda AİHM tarafından verilen kararlarla da doğrulanmış bir durumdur. 2015 yılından itibaren AİHM, Gülen Hareketi'yle ilgili yapılan başvurularla ilgili olarak 2.045 ihlal kararı vermiş ve toplamda 9.394.793 Euro tazminata hükmetmiştir. Özellikle, AİHM Büyük Dairesi

tarafından verilen Yüksel Yalçinkaya kararında, mahkemenin önünde bekleyen 8.000'in üzerinde dosya ve Türkiye'den gelmesi muhtemel 100.000'in üzerinde dosyada benzer şekilde ihlal kararı verileceği belirtilmiştir.

Yalçinkaya kararı kapsamında AİHM, Türkiye'ye 1.000'li paketler halinde 3.000 dosyayı kısa süre içinde göndermiş ve gönderme yazısında savunma istemediğini belirterek aynı şekilde ihlal kararı vereceğini ortaya koymuştur. Bu veriler karşısında, hukukçuların AİHM'den dönecek ihlal kararları ve tazminatlarla ilgili yaptığı değerlendirmeler, yalnızca bir tahmin değil, mevcut hukuki gerçeklerin bir yansımasıdır. Bu durum, iddianamede öne sürülen "kandırma" iddialarının gerçeği çarpittiğini ve hukukçuların mesleki görevlerini yerine getirmelerinin haksızca kriminalize edildiğini göstermektedir.

Savunma hakkı, adil yargılanma hakkının temel unsurlarından biridir ve hukukun üstünlüğü ilkesinin korunması açısından kritiktir. İddianamede, savunma hakkını kullanan hukukçuların bu faaliyetlerinin terör faaliyeti olarak değerlendirilmesi, bu hakkın ihlali anlamına gelmektedir. Bu durum, sadece bu hukukçuların mesleki itibarını zedelemekle kalmaz, aynı zamanda cezaevinde bulunan diğer tutukluların da savunma hakkını kullanmalarını engeller. Savcılık tarafından savunma hakkına yönelik yapılan faaliyetlerin, çalışmaların, konuşmaların kriminalize edilmesi ve konuyla hiç ilgisi olmayan lise ve üniversite çağındaki kız çocuklarının önüne suç delili olarak getirilmesi hukukun siyasallaştırılması ve adaletin araçsallaştırılması anlamına gelir ki bu durum, sadece hukukçuların değil, toplumun tamamının hukuka ve adalete olan güvenini de sarsar. İddianamede yer alan değerlendirmelerle avukat ve hukukçuların görevlerini yerine getirmelerini suç olarak nitelendirmek, hukukun kötüye kullanılmasının en bariz örneklerinden biridir.

HUKUKUN ARAÇSALLAŞTIRILMASI

Türkiye'de son yıllarda terör suçlamalarının keyfi ve kapsamlı bir şekilde kullanılması, hukuk devleti ilkelerinin ihlali ve insan haklarının sistematik olarak çiğnenmesine neden olmuştur. Bu suçlamalar, siyasi ve ideolojik hedeflerin gerçekleştirilmesi için araçsallaştırılmış ve masum insanlara büyük zararlar vermiştir. Terör suçlamalarının bu şekilde kötüye kullanılması, hukuk dışı uygulamaların meşrulaştırılmasına ve canice eylemlerin gerçekleştirilmesine zemin hazırlamaktadır.

Devletlerin güvenliği sağlamada terörle mücadele önemli bir araçtır. Ancak, bu suçlamaların kötüye kullanılması, özellikle muhalifleri, hukukçuları ve iktidarın politikalarına karşı duranları sindirmek için bir araç haline getirildiğinde, hukukun üstünlüğü ilkesi zarar görür. Türkiye'de terör suçlamalarının kapsamının giderek genişletilmesi, bu suçlamaların keyfi bir şekilde uygulanmasına yol açmıştır. Terörle hiçbir ilgisi olmayan bireyler ve gruplar bu suçlamalarla hedef alınmış, yargılama süreçleri hukuki temelden yoksun bir şekilde yürütülmüştür.

Terör suçlaması, adaleti sağlamak yerine, siyasi rakipleri ve muhalif sesleri susturmak için bir "silah" olarak kullanılmaktadır. Bu suçlamalar, toplumda korku ve güvensizlik yaratmak amacıyla yaygınlaştırılmış ve insan haklarını savunmak isteyen hukukçular, gazeteciler, akademisyenler ve sivil toplum aktörleri hedef haline getirilmiştir. Bu durum, yalnızca bireysel özgürlükleri tehdit etmekle kalmamış, aynı zamanda hukukun üstünlüğüne olan güveni de ciddi şekilde sarsmıştır.

Bu suçlamaların araçsallaştırılması, temel insan haklarının ihlali ve hukukun kötüye kullanılması anlamına gelir. Masum bireylerin bu suçlamalarla hedef alınması ve cezalandırılması, hukuksuzluğun yanı sıra insani değerlerin de göz ardı edilmesi anlamına gelir. Bu tür uygulamalar, devletin vatandaşlarına karşı canice bir tutum sergilediğini ve hukukun bir baskı aracı olarak kullanıldığını gösterir. Adaletin siyasallaştırılması ve insan haklarının çiğnenmesi, toplumda onarılması zor yaralar açar ve demokrasiyi zayıflatır.

Terör suçlamalarının kötüye kullanılması, bireyler üzerinde derin ve kalıcı travmalar yaratır. Masum insanların terörist olarak damgalanması, hayatlarını geri dönülemez şekilde etkiler; aileleri parçalanır, sosyal hayatları yok olur ve maddi-manevi büyük zararlar yaşarlar. Bu durum, toplumsal barışı ve sosyal adaleti tehlikeye atar. Ayrıca, bu tür suçlamaların hukuki dayanaklarının zayıf olması, yargı sistemine olan güveni erozyona uğratar ve adaletin sağlanmasını imkansız hale getirir.

Türkiye'de terör suçlamalarının bu şekilde genişletilerek uygulanması, yalnızca ulusal hukuku değil, aynı zamanda uluslararası hukuk normlarını da ihlal etmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından Türkiye'ye karşı verilen çok sayıda ihlal kararı, bu durumu açıkça ortaya

koymaktadır. İddianamede terör suçlamasının delili olarak gösterilen hukukçuların AİHM'den yapılan hukuksuzlukların döneceği iddialarının yalnızca doğru olduğunu değil, aynı zamanda hukuki bir gerçekliğe dayandığını göstermektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

7 Mayıs 2024 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen polis operasyonu ve sonrasında hazırlanan iddianame, hukukçuların ve masum bireylerin keyfi ve hukuksuz suçlamalarla nasıl hedef alındığını açıkça ortaya koymaktadır. İddianame, terör suçlamalarının araçsallaştırılması, hukukun ve adaletin siyasallaştırılması, savunma hakkının ihlali ve hukukçuların mesleki sorumluluklarının çarpıtılmasının acı bir örneği olmuştur.

Terör suçlamalarının hukuksuzca genişletilmesi ve kötüye kullanılması, sadece bireysel özgürlükleri değil, aynı zamanda toplumsal düzeni ve hukuk devleti ilkesini de tehdit etmektedir. Bu rapor, iddianamede yer alan kısa bir değerlendirme üzerinden Türkiye'deki yargı sisteminin mevcut durumunu ortaya koyarak, bu tür uygulamalara karşı alınması gereken önlemleri vurgulamaktadır. Hukukun üstünlüğünün yeniden tesis edilmesi, adaletin sağlanması ve insan haklarının korunması, Türkiye'nin demokratik gelişimi açısından hayati öneme sahiptir.

Öneriler

1. Hukukun Üstünlüğünün Yeniden Tesisi:

- Türkiye'de hukukun üstünlüğü ilkesinin yeniden tesis edilmesi, adaletin sağlanması ve insan haklarının korunması için hayati öneme sahiptir. Bu kapsamda, terör suçlamalarının keyfi ve geniş kapsamlı bir şekilde kullanılmasına son verilmelidir.
- Yargı sisteminin bağımsızlığı sağlanmalı, yargı organları üzerindeki siyasi baskılar ortadan kaldırılmalıdır. Bu, adil yargılanma hakkının korunması ve hukukun siyasallaştırılmasının önlenmesi açısından kritik bir adımdır.

2. Savunma Hakkının Güvence Altına Alınması:

- Savunma hakkı, adil yargılanma sürecinin temel unsurlarından biridir ve bu hakkın korunması için gerekli tüm önlemler alınmalıdır. Hukukçuların mesleki görevlerini icra ederken karşılaştıkları baskı ve tehditlere karşı etkin koruma mekanizmaları geliştirilmelidir.
- Cezaevinde bulunan hukukçuların ve diğer tutukluların, hukuki destek alabilmeleri sağlanmalı ve bu hak hiçbir şekilde engellenmemelidir.

3. Terör Suçlamalarının Objektif ve Hukuka Uygun Şekilde Kullanılması:

- Terör suçlamalarının kapsamı netleştirilmeli ve bu suçlamalar sadece gerçekten terör faaliyetiyle ilgisi olan durumlar için kullanılmalıdır. Keyfi ve hukuksuz suçlamalar, sadece bireylerin haklarını ihlal etmekle kalmaz, aynı zamanda yargı sistemine olan güveni de zedeler.
- Hukukçuların mesleki görevlerini yerine getirirken verdikleri hukuki destek ve bilgi paylaşımı, asla terör faaliyeti olarak nitelendirilmemelidir.

4. Uluslararası Hukuk Normlarına Uyumluluk:

- Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarına ve uluslararası hukuk normlarına uyum sağlamalıdır. AİHM tarafından verilen ihlal kararları, Türkiye'nin yargı sisteminin ciddi reformlara ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.
- AİHM kararlarının uygulanması, Türkiye'nin uluslararası alanda hukukun üstünlüğüne ve insan haklarına bağlılığını göstermesi açısından kritik bir adımdır.

5. Toplumsal Farkındalığın Artırılması:

- Terör suçlamalarının kötüye kullanılması ve hukukçuların hedef alınması konusunda toplumsal farkındalık artırılmalıdır. Bu tür hukuksuzlukların önlenmesi için sivil toplum kuruluşları, insan hakları örgütleri ve medya organları aracılığıyla bilgilendirme kampanyaları düzenlenmelidir.

- Toplumun her kesiminde hukukun üstünlüğü ve insan hakları bilincinin güçlendirilmesi, uzun vadede adaletin ve toplumsal barışın korunmasına katkı sağlayacaktır.

Solidarity With OTHERS
Belçika, 2024
www.solidaritywithothers.com
info@solidaritywithothers.com